

GERUNDIUM (GERUND)

Gerundium je neurčitý slovesný tvar zakončený koncovkou **-ING**. Společně s jiným slovesem má schopnost vyjadřovat čas a rod. Se slovesem, od kterého je odvozeno, má stejnou předložkovou nebo bezpředložkovou vazbu:

- to read books – reading books
- to listen to music – listening to music

STRUKTURA GERUNDIA

V češtině tento slovesný tvar neexistuje, a proto ho v závislosti na jeho funkci ve větě překládáme:

1. neurčitkem slovesa
2. slovesným podstatným jménem (může být podmětem i předmětem ve větě)
3. vedlejší větou se slovesem v určitém čase
4. přídavným jménem

- I saw him **leaving**. (Viděl jsem ho odcházet. Viděl jsem ho, jak odcházel.)
- **Smoking** is dangerous. (Kouření je nebezpečné.)
- He is interested in **skiing**. (Zajímá se o lyžování.)
- a **loving** mother (milující matka)
- a **dancing** girl (tančící dívka)

Při tvorbě gerundiálního tvaru slovesa někdy dochází k pravopisným změnám:

1. U sloves končících v neurčítku na uzavřenou slabiku s přízvučnou jednopísmennou samohláskou se jednoduchá koncová souhláska před příponou **-ING** zdvojuje. V britské angličtině se zdvojuje také koncové **-l**.

sit – **sitting**
run - **running**
travel – **travelling**
swim - **swimming**
put – **putting**

2. Němé (nevyslovované) **-E** na konci neurčitékového tvaru slovesa před koncovkou **-ING** odpadá:

make – making
take – taking
shave – shaving
come – coming
live – living
skate – skating

POUŽITÍ GERUNDIA

1. Gerundium často používáme po slovesech vyjadřujících **citový vztah, libost, nelibost** - **LIKE, LOVE, PREFER, HATE** (po těchto můžeme použít i plný neurčitek) a dále **DISLIKE, ENJOY, MIND, STAND** (snést, snášet).

- I **like swimming**. I like to swim. (Rád plavu.)
- She **hates ironing**. She hates to iron. (Nenávidí žehlení.)
- We **love dancing**. We love to dance. (Rádi tančíme.)
- I **prefer reading to watching** TV. (Raději čtu, než se dívám na televizi.)
- She **doesn't mind studying**. (Učení jí nevadí.)
- I **can't stand your singing**. (Nemohu snést to tvé zpívání.)
- I **dislike cooking**. (Nerada vařím.)

2. ING-ový tvar významového slovesa se používá také po slovesech vyjadřujících určitou **fázi děje** - **START, STOP, BEGIN, FINISH, CONTINUE, KEEP (ON), GO (ON), GIVE UP**.

- I **started learning** English two years ago. (Před dvěma roky jsem se začal učit angličtinu.)
- You should **stop eating** fat meat. (Měl bys přestat jíst tlusté maso.)
- **Begin working**. (Začněte pracovat.)
- **Keep reading**. (Pokračujte ve čtení. Nepřestávejte číst.)
- **Go on working**. (Pokračujte v práci.)
- Would you **mind my opening** the window? (Vadilo by vám, kdybych otevřel okno?)
- I **have just finished writing** letters. (Právě jsem dopsal dopisy.)
- I will have to **give up smoking**. (Budu muset přestat kouřit.)

Je-li sloveso **begin** použito v průběhovém čase, používáme po něm neurčitek, aby nebyla za sebou dvě slova končící na -ING:

- Začíná pršet.
- It is **beginning to rain**. a ne It is beginning raining.

3. Spojení slovesa **GO** a dalšího slovesa v -ingovém tvaru používáme pro vyjádření české vazby „**jít něco dělat**“.

- go swimming – jít si zaplavat
- go running – jít si zaběhat
- go shopping – jít nakoupit
- go mushrooming – jít na houby

4. Významové sloveso má tvar gerundia, následuje-li po slovesech:

- ADMIT (připustit)	- NEED (potřebovat)
- ADVISE (doporučit)	- PARDON (prominout)
- APPRECIATE (vážit si)	- POSTPONE (odložit, oddálit)
- AVOID st. (vyhnout se ..)	- PRACTISE (cvičit, vykonávat)
- CONSIDER (pokládat, považovat)	- RECOLLECT (vzpomenout si ...)
- DELAY (odkládat, otálet)	- RECOMMEND (doporučit)
- DENY (popřít)	- REMEMBER (pamatovat si)
- EXCUSE (omluvit)	- REQUIRE (vyžadovat)
- FEEL LIKE (mít chuť na...)	- RISK (riskovat)
- IMAGINE (představit si)	- SUGGEST (navrhnout)
- MENTION st. (zmínit se o ...)	- TRY (zkusit)
- MISS (zmeškat, minout, postrádat)	- UNDERSTAND (pochopit)

- **Excuse my being** late. (Promiňte, že meškám.)
- We would **appreciate** your **helping** us. (Ocenili bychom, kdybyste nám pomohli.)
- Susan **practises typing** every day. (Zuzana každý den cvičí psaní na stroji.)
- Don't **deny** your **taking** it. (Nepopírejte, že jste to vzali.)
- Our chief **requires** our **being** at work in time. (Náš vedoucí vyžaduje, abychom byli v práci včas.)
- I **don't feel like eating** now. (Teď se mi nechce jíst.)
- You should **avoid drinking** alcohol. (Měl by ses vyhýbat pití alkoholu.)
- I **remember speaking** with him. (Pamatuji si, že jsem s ním mluvil.)

5. Významové sloveso v gerundiu se používá také po některých slovesech vázaných s předložkou:

- BE AFRAID OF doing st	bát se něco udělat
- BE FOND OF doing st.	rád něco dělat
- BE GOOD AT doing st	být dobrý v nějaké činnosti
- BE KEEN ON doing st	vášnivě rád něco dělat
- BE INTERESTED IN doing st	zajímat se o nějakou činnost
- BE USED TO doing st	být zvyklý něco dělat
- GET USED TO doing st	zvyknout si něco dělat
- CONCENTRATE ON doing st	soustředit se na nějakou činnost
- COUNT ON doing st	počítat s nějakou činností
- DREAM OF doing st	snít o nějaké činnosti
- INSIST ON doing st	trvat na nějaké činnosti
- LEAVE OFF doing st	přestat s nějakou činností
- LOOK FORWARD TO doing st	předem se těšit na nějakou činnost
- OBJECT TO doing st	namítat proti nějaké činnosti
- PREVENT TO doing st	zabránit v nějaké činnosti
- PUT OFF doing st	odložit nějakou činnost
- RELY ON doing st	spoléhat se na...
- SUCCEED IN doing st	uspět v nějaké činnosti
- THINK OF doing st	myslet na vykonání nějaké činnosti

- I **am afraid of jumping** over the brook. (Bojím se skákat přes potok.)
- My mother **is good at cooking**. (Moje maminka dobře vaří.)
- He **is fond of going** to the cinema. (Rád chodí do kina.)
- Mr. Newton **is keen on driving** a car. (Pan Newton velice rád řídí auto.)
- They **insist on** my **staying** here. (Trvají na tom, abych tady zůstal.)
- She **is interested in drawing**. (Ona se zajímá o kreslení.)
- I **am used to watching** TV every evening. (Jsem zvyklý každý večer sledovat televizi.)
- We always **look forward to hearing** from you. (Vždy se těšíme na zprávy od vás.)
- He always **objects to** my **wearing** so short skirts. (Vždycky má námitky proti tomu, že nosím takové krátké sukně.)
- They **prevented** Mary **to buying** a new car. (Zabránili Mary, aby si koupila nové auto.)
- Columbus **succeeded in exploring** new countries. (Kolumbus byl úspěšný v objevování nových zemí.)
- I **think of phoning** you. (Myslím na to, že ti zavolám.)
- We **count on** her **coming**. (Počítáme s tím, že ona přijde.)

6. Slovesný tvar končící na -ING se často používá i po slovesech smyslového vnímání **SEE, HEAR, FEEL, SMELL, NOTICE, WATCH**, zvláště když chceme zdůraznit průběh děje. Spojení slovesa smyslového vnímání s holým neurčitkem zdůrazňuje ukončení děje.

- I **heard** him **singing**. (Slyšela jsem ho zpívat. Slyšela jsem ho, jak zpívá.)
- I **heard** him **sing**. (Slyšela jsem ho zazpívat.)
- They **saw** her **leaving** the house. (Viděli ji, jak odcházela z domu.)
- They **saw** her **leave** the house. (Viděli ji, jak odešla z domu.)

7. Gerundium se používá v angličtině v krátkých zákazech, na výstražných tabulkách apod.:

- No **smoking**.
- No **waiting**.
- No **parking**.
- No **spitting**.

PŘEDLOŽKOVÉ GERUNDIUM

Předložkovým gerundiem můžeme zkrátit vedlejší věty v souvětí. Nejběžnější předložky, po kterých se používá gerundium, jsou:

- BY	tím, že
- INSTEAD OF	místo toho, aby
- BESIDES	kromě toho, že
- WITHOUT	bez toho, že by
- BEFORE	předtím, než
- AFTER	potom, co; poté, co; když
- SINCE	od té doby, co
- FOR	na
- IN SPITE OF	přesto, že
- DESPITE	přestože
- AGAINST	proti tomu, aby

By
Instead of
Besides
Without
Before
After

} **helping me, he helped John.**

- **Instead of learning**, children watched TV. (Místo učení se děti dívaly na televizi.)
- **Besides cooking**, mother will clean the flat. (Kromě vaření maminka také uklidí byt.)
- **Before going** to the cinema, we must call him. (Než půjdeme do kina, musíme mu zavolat.)
- **After working** in our workshop, we will have a rest. (Po práci v dílně si odpočineme.)
- **By washing up**, we helped our mother. (Tím že umyl nádobí, pomohl mamince.)
- Pupils entered the classroom **without saying hallo**. (Žáci vešli do třídy bez toho, že by pozdravili.)
- **Before going** to bed, Eve always airs her room. (Eva vždycky vyvětrá svůj pokoj, než jde spát.)
- **Since leaving** school she has had four jobs. (Od té doby, co dokončila školu, měla čtyři různá zaměstnání.)
- What is it for? It's **for drying** fruit. (Na co to je? Na sušení ovoce.)
- **In spite of trying** very hard I failed. (Přesto, že jsem se hodně snažil, nepodařilo se mi to.)
- I have got nothing **against going** there. (Nemám nic proti tomu, abychom tam šli.)

PŘÍDAVNÉ JMÉNO + PŘEDLOŽKA + GERUNDIUM

Gerundium se vyskytuje i ve vazbách přídavných jmen s předložkami. V češtině spojení s gerundiem odpovídá vedlejší věta, infinitiv nebo i podstatné jméno. Nejběžnější příklady:

- GOOD AT	- AFRAID OF	- KEEN ON
- BAD AT	- INTERESTED IN	- BE USED TO
- TIRED OF	- WRONG WITH	- GET USED TO

- Daisy is very **good at playing** the piano. (Daisy výborně hraje na klavír.)
- She's **bad at keeping** promises. (Nedaří se jí dodržovat sliby.)
- I'm **tired of listening** to you. (Už mě nebaví tě poslouchat.)
- I was really **afraid of going** there alone. (Opravdu jsem se bála jít tam sama.)
- He wasn't **interested in speaking** with me. (Neměl zájem se mnou mluvit.)
- I'm not **keen on wearing** trousers. (Kalhoty tedy zrovna nosit nemusím.)
- What's **wrong with inviting** them? (Co je špatného na tom, že je pozveme?)
- They **are used to getting** up at five. (Jsou zvyklí vstávat v pět.)
- I can't **get used to living** in the country. (Nemohu si zvyknout na život na venkově.)

PODSTATNÉ JMÉNO + PŘEDLOŽKA + GERUNDIUM

Gerundium se vyskytuje i ve vazbách podstatných jmen s předložkami. V češtině spojení s gerundiem odpovídá vedlejší věta, infinitiv nebo i podstatné jméno. Nejběžnější příklady:

- WAY OF	- IMPORTANCE OF	- DANGER OF
- POSSIBILITY OF	- IDEA OF	- DISADVANTAGE OF
- CHANCE OF	- THOUGHT OF	- REASON FOR
- HOPE OF		

- This is the safest **way of doing** it. (Tohle je nejbezpečnější způsob, jak to udělat.)
- There was no **possibility of finding** it. (Nebyla vůbec možnost to najít.)
- I've got no **chance of finding** it out. (Teď už nemám šanci to zjistit.)
- Have we got any **hope of arriving** there in time? (Máme vůbec naději přijet tam včas?)
- He explained the **importance of drinking** plenty. (Vysvětlil, jak je důležité hodně pít.)
- I don't like the **idea of visiting** him. (Ten nápad, že bychom ho navštívili, se mi nelíbí.)
- Oh, the **thought of working** ten hours a day! (Tedy pomyslení, že bych pracoval deset hodin denně!)
- He warned us of the **dangers of skiing** in fog. (Varoval nás, jak je nebezpečné lyžovat v mlze.)
- That's one of the **disadvantages of living** in town. (To je jedna z nevýhod bydlení ve městě.)
- And what was your **reason for behaving** like that? (A jaký jsi měl důvod takhle se chovat?)

DALŠÍ DŮLEŽITÁ SPOJENÍ S GERUNDIEM

- **There is no point (in) ...** There's no point (in) arriving too early, is there?
- **What's the point in... ?** What's the point in arguing about it?
- **It's not worth...** It's not worth asking. I know he won't agree,
- **How/What about...** How about going to the cinema?

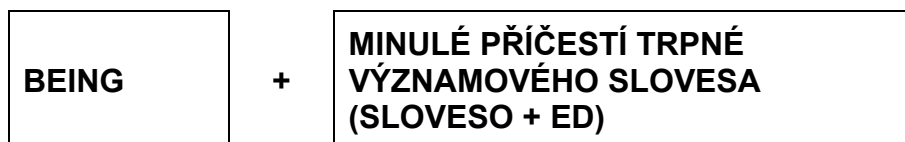
PŘIVLASTŇOVACÍ ZÁJMENO NEBO PŘEDMĚTOVÝ TVAR OSOBNÍHO ZÁJMENA S GERUNDIEM

V mnoha případech může být před gerundiem předmětový tvar osobního zájmena (ME, YOU, HIM, HER, IT, US, YOU, THEM), nebo přivlastňovací zájmeno (MY, YOUR, HIS, HER, ITS, OUR, YOUR, THEIR).

- I can't understand **you being** late.
I can't understand **your being** late.
- Don't you mind **me smoking** here?
Don't you mind **my smoking** here?
- He hates **us speaking** about it.
He hates **our speaking** about it.
- She insists on **him telling** her everything.
She insists on **his telling** her everything.
- Please, excuse **me being** late.
Please, excuse **my being** late.
- We dislike **them coming** here.
We dislike **their coming** here.

GERUNDIUM V TRPNÉM RODĚ

Kromě činného rodu, který se tvarem shoduje s přítomným příčestím (speaking, talking,...), má gerundium také trpný rod. Tvoří se pomocí tvaru BEING a minulého příčestí trpného významového slovesa.

Trpný rod gerundia zpravidla překládáme vedlejší větou.

- He hates **being beaten**.
(Velice nemá rád, když je poražen.)
- He dislikes **being spoken to** during matches.
(Nemá rád, když se s ním mluví v průběhu zápasů.)
- He risks **being kept in** at school.
(Riskuje, že zůstane po škole.)
- He doesn't mind **being helped**.
(Nevadí mu, když se mu pomáhá.)